

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено особливості інноваційних проектів, обґрунтовано необхідність зацікавлення комерційних банків, інших фінансових посередників та держави у довгостроковому кредитуванні інноваційної діяльності.

Ключові слова: *інноваційний проект, інноваційна діяльність, інноваційний процес, банківське кредитування, фінансове забезпечення.*

Abstract

The peculiarities of innovative projects are studied, the necessity of interest of commercial banks, other financial intermediaries and the state in long-term crediting of innovative activity is substantiated.

Key words: *innovation project, innovation activity, innovation process, bank lending, financial support.*

Вступ

Для формування конкурентоспроможної національної економіки першочерговим завданням є забезпечення кредитування інноваційних проектів підприємств. Складність цього завдання полягає в тому, що кредитування інноваційних проектів має певні особливості: по-перше, реалізація будь-якого інноваційного проекту потребує значних асигнувань; по-друге, інвестиції в інноваційну діяльність належать до категорії ризикових інвестицій; по-третє, підтримка та заохочення інноваційної діяльності потребує використання різних методів та інструментів фінансової допомоги, залучення інвестицій з різних джерел.

Виклад основних результатів дослідження

На даний момент в Україні відсутній дієвий механізм використання кредитно-фінансових ресурсів для стимулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання. Раніше це було пов'язано з тривалою економічною кризою та інфляцією. Однак навіть після того, як Україна пройшла «фазу виживання», інвестиційні ресурси продовжують спрямовуватися переважно у низькотехнологічні, сировинні та напівсировинні галузі, а не в сектори наукомісткої економіки, як це має місце в розвинених країнах. Відсутність передачі доходів із низькотехнологічних секторів економіки у високотехнологічні відтворює недостатньо розвинену структуру та гальмує інноваційний процес. Зовні така діяльність здається ніби задовільною, але насправді вона призводить до відтворення економічної стагнації та втрати більшості підприємств своєї конкурентоспроможності.

Наразі існуюча банківська система в Україні не в змозі забезпечити достатню кількість кредитів на переоснащення промислових підприємств. Частка банківських кредитів спрямованих на кредитування інноваційних проектів підприємств у загальному обсязі фінансування продовжує залишатися незначною.

Відомо, що розробка та впровадження інноваційних проектів вимагає насамперед довгострокових позик, проте вітчизняні комерційні банки в основному проводять короткострокові операції між суб'єктами та посередниками на фінансово-кредитному ринку, і більшість позик використовуються не для кредитування інвестиційних та інноваційних проектів, а скоріше для забезпечення «споживчих» витрат, як то погашення боргу, оплата електроенергії, виплата заробітної плати тощо. Зростаюча фінансова нестабільність суб'єктів інноваційної діяльності та пов'язаний із цим високий ризик кредитних вкладень не викликає інтересу комерційних банків до довгострокових інвестицій. Водночас прискорене накопичення кредитних ресурсів банківською системою України, яке нині спостерігається, створює реальні можливості для довгострокового кредитування підприємств, у тому числі інноваційних проектів. Але необхідно заохочувати різні форми участі комерційних банків в інноваційних проектах, зокрема такі як дольове фінансування, надання фінансово-посередницьких послуг, організація спільних виробництв, цільове фінансування досліджень і розробок, лізингові операції тощо [1].

Активізація інвестиційної діяльності комерційних банків та інших фінансових посередників, таких як пенсійні фонди, страхові компанії, інвестиційні фонди, венчурний капітал, підвищення їхньої зацікавленості у довгостроковому кредитуванні інноваційної підприємницької діяльності потребує розробки та впровадження комплексної системи заходів з боку органів державної влади. Ці заходи мають бути спрямовані на створення певних пільгових умов для заохочення підприємств до розробки та впровадження інноваційних проектів. Стимулювати таку діяльність можливо шляхом надання цільових дотацій на науково дослідні розробки; застосування податкових пільг і заходів бюджетної підтримки на технологічну модернізацію; субсидування придбання технологій шляхом прямого бюджетного фінансування їх розробників; створення регіональних фондів фінансування інновацій тощо [2, с.6].

Перш за все, необхідно модернізувати законодавчу сферу, забезпечивши надійний захист прав інтересів кредитора. Треба вдосконалювати практику страхування кредитів. Із досвіду світової практики необхідно запозичити арсенал заходів для забезпечення успішного забезпечення реалізації інноваційних проектів, заохочувати довгострокові інвестиції, для чого необхідно:

- зменшити податковий тиск та надавати пільги тим підприємствам та установам, які впроваджують технологічні зміни;
- встановити квоти для організацій у галузі науки і техніки;
- застосовувати у поєднанні з традиційними банківськими технологіями – кредитами, нетрадиційні методи фінансування інноваційних проектів, такі як франчайзинг, фінансовий лізинг, факторинг та андеррайтинг.

Висновки

Отже, підвищення ефективності української економіки на основі інноваційного розвитку має забезпечуватися шляхом комплексного використання різноманітних джерел кредитування розробки та впровадження перспективних інноваційних проектів підприємств для досягнення стратегічної мети – забезпечення сталого економічного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.06.2002 р. № 40-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15>.
2. Белінська Я В., Калита Т. А. Переваги кредитування інвестиційно-інноваційної діяльності на засадах державно-приватного партнерства в умовах глобалізації в Україні. Економіка та держава. №8. 2018. С. 4-8.
3. Бруслиновська І.В., Матвійчук В.І . Теоретичні аспекти формування фінансової стратегії підприємства. Економіка і організація управління. №3 (31). 2018. С. 100-111.

Волянська Тетяна Василівна – студентка групи МФКз-18бз, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: volyanskatv1991@gmail.com

Науковий керівник: **Віталій Володимирович Зянько** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Volyanska Tetyana Vasyilivna – student of the МФКз-18бз group, Faculty of Management and Information Security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: volyanskatv1991@gmail.com

Supervisor: **Zianko Vitalii V.** - Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance and innovative management, Vinnitsia National Technical University. Vinnitsa.